

Turvalliset ja esteettömät reitit Vantaan ikäihmisille (TERVI)

Vammaisneuvoston kokous 20.9.2023
Elisa Heimo

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Vantaa

Hankkeen perustiedot

Mitä?

- Kaupunkiympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden edistämishanke Vantaalla.
- Kohderyhmänä ovat vantaalaiset ikäihmiset sekä liikkumis- ja toimimisesteiset henkilöt.
- Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hankkeen kohderyhmien kanssa.

Miksi?

- Tavoitteina selvittää kohderyhmäläisten tarpeita ja toiveita jalankulku-ympäristöjen laatutasosta ja kehittämistarpeista
- sekä tunnistaa kaupungin nykyisiä suunnitteluprosessien aikaisia vuorovaikutustoimintamalleja sekä näihin liittyviä kehittämistarpeita ja -toiveita

Milloin?

- Hanke toteutetaan tammi–syyskuun aikana vuonna 2023.

Kuka?

- Hankkeen ohjaukseen osallistuvat kaupungin liikennesuunnittelu, hyvinvointipalvelut, asemakaavoitus ja viestintä.
- Sidosryhmiä ohjausryhmässä edustavat Vantaan vanhus- ja vammaisneuvostot.
- Muina sidosryhminä työhön osallistetaan asukkaita ja eläkeläisjärjestöjä. Mukaan pyydetään myös invalidiliiton ja näkövammaisten liiton alueyhdistykset.

Hankeen työvaiheet

Tilannekuvan muodostaminen – Muodostettiin tilannekuva ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisesteisten tarpeiden huomioimisen nykytilanteesta Vantaan kaupunkiympäristön suunnittelussa. Työvaiheessa perehdyttiin valtakunnallisiin määräyksiin ja ohjeisiin, Vantaan kaupungin yleisiin ohjeisiin ja ohjelmiin sekä Vantaan kaupunkitilan suunnitteluvaatimuksiin pyrkimyksenä muodostaa käsitys, mitä esteettömyys ja turvallisuus tarkoittavat.

Erikoistason reittien määrittely – Laadittiin esteettömyyden erikoistason määrittelyperiaatteet. Määrittelyperiaatteissa on noudatettu kaupungin omia periaatteita, SuRaKu-ohjeistusta sekä SUJUVA-ohjetta. Reittien määrittelyssä on tunnistettu iäkkäiden tyypillisemmin käyttämät reitit ja kohteet, ja määritetty niiden avulla kaupunginlaajuisesti katu- ja puistoalueiden erikoistason tavoitteelliset esteettömät reitit ja alueet. Reittien ja alueiden tavoitekuva on laadittu nykyiselle katuverkkoaineistolle. Erikoistason reittien ja alueiden tavoitetilaa tullaan päivittämään kaupungin toimesta kaupunkisuunnittelun edetessä. Laadinnassa on osallistettu kohderyhmien edustajia ja kaupungin asiantuntijoita.

Nykytilan havainnointi – Toteutettiin asiantuntijatyönä inventointeja reittien turvallisuuden ja esteettömyyden nykytilan kartoittamiseksi. Inventoinneissa keskityttiin esteettömyyden erikoistason tavoiteverkon reitteihin. Reittien inventointien tavoitteena oli tunnistaa esteettömyyden erikoistason reittien nykytilan puutteita. Inventointien yhteydessä hankkeessa pilotoitiin sähköistä lomaketta jalankulun reittien esteettömyyden ja turvallisuuden havainnointiin. Inventoinneissa reittien laadun arviointi perustuu Vantaan kaupungin suunnitteluohjeisiin ja Invalidiliiton ESKEH- esteettömyyskartoitushjeisiin. Inventoinneissa tarkasteltiin kulkuväylien, levähdysalueiden, suojateiden, esteettömien pysäköintipaikkojen, portaiden ja luiskien esteettömyyttä. Tilaaja tulee jatkamaan sekä päivittämään jo tehtyjä inventointeja hankkeen päätyttyä omana työnään.

Osallistaminen – Hankkeessa pidettiin vuorovaikutustilaisuuksia, joiden tarkoituksena oli:

1. selvittää kohderyhmäläisten tarpeita ja toiveita jalankulku-ympäristöjen laatutasosta ja kehittämistarpeista
2. tunnistaa kaupungin nykyisiä suunnitteluprosessien aikaisia vuorovaikutustoimintamalleja sekä näihin liittyviä kehittämistarpeita ja –toiveita

Osallistamisen ja jalankulku-ympäristöjen kehittämistarpeista on hankkeen aikana käyty keskustelua mm. ohjausryhmän kokouksissa, kohderyhmäläisten kanssa työpajan ja kokemuskierrosten yhteydessä sekä neuvostojen kokouksissa

Kehitysratkaisut – Laadittiin kehittämisratkaisut, joita toteuttamalla kaupunki mahdollistaa että ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisrajoitteisten henkilöiden tarpeet ja edellytykset tulevat paremmin otetuksi huomioon kaupunkiympäristössä ja heitä osallistetaan aiempaa enemmän.

Käytetyt määritelmät

Määritelmiä

Jalankulkijalla tarkoitetaan jalan, suksilla, luistimilla tai vastaavilla välineillä liikkuvaa ja potkukelkan, lastenvaunujen, leikkiajoneuvon, [pyörätuolin](#), [jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen](#) tai vastaavan laitteen käyttäjää taikka polkupyörän tai mopon taluttajaa.

(Tieliikennelaki § 2, kohta 3. [Linkki Finlexin Tieliikennelaki-sivulle](#))

Esteettömyydellä tarkoitetaan kaikille kuuluvaa yhdenvertaisuutta osallistua yhteiskunnan toimintaan itsenäisesti ja omana itsenään. Esteettömyys palvelee kaikkia ihmisiä, mahdollistaen sekä liikkumisen ja asioimisen että työnteon ja vapaa-ajan vieton vaivattomasti kaikilta.

Rakennetussa ympäristössä **esteettömyys huomioi ihmisten moninaisuuden ja mahdollistaa, että kaikki voivat toimia yhdenvertaisesti**. Esteetön ympäristö ei erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella. Esteettömyydessä onkin huomioitava liikkumis- ja toimimisesteisten käyttäjien moninaiset tarpeet laaja-alaisesti, muun muassa näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kommunikaatioon liittyvät asiat.

Esteetön ympäristö on kaikille käyttäjille toimiva, turvallinen ja miellyttävä. Esteettömyyttä parantavat rakenteelliset ratkaisut, kuten valaistus ja suojatieratkaisut, edistävät samalla liikkumisen turvallisuutta. Esteettömästä ympäristöstä hyötyvätkin kaikki. Esteettömyyden toteutuminen on kuitenkin erityisen tärkeää liikkumis- ja toimimisesteisille sekä esimerkiksi ikääntyville henkilöille. Heille esteettömyys on toimivan arjen kannalta välttämätöntä. On myös arvioitu, että kaikki ihmiset ovat elinajastaan keskimäärin 40 % eri tavoin liikkumis- ja toimimisesteisiä, joten jossain elämän vaiheessa meistä jokainen joutuu tekemisiin ympäristön esteettömyyden kanssa.

Osallistaminen

Työpaja ja kokemuskierrokset

Hankkeen aikana järjestettiin työpaja, johon kutsuttiin kohderyhmien edustajia vanhus- ja vammaisneuvostoista, invalidiliiton ja näkövammaistenliiton paikallisilta yhdistyksistä sekä paikallisista eläkeläisyhdistyksistä.

Työpaja pidettiin hybridi tilaisuutena 25.4. Työpajan edustus oli monitahoinen edustaen sekä eri kohderyhmiä että eri kaupunginosia, saatiin työpajassa kattavasti kuuluiin eri ryhmien toiveita ja tarpeita kaupunkiympäristön turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Monipuolisen edustuksen ansiosta työpajassa saatiin arvokasta tietoa myös kaupunginosien ominaispiirteistä ja nykytilan haasteista

Osana hanketta järjestettiin vuorovaikutteisia kokemuskierroksia, jotka olivat avoimia kaikille turvallisten ja esteettömien liikkumisolosuhteiden kehittämistä kiinnostuneille.

Kierroksilla pyrittiin tavoittamaan kattavasti eri alueilla asuvia kaupunkilaisia, sillä kokemusasiantuntijuuden mukana tuoma tietous oli tärkeä osa hanketta. Kierroksilla kuljettiin ennalta määritetty reitti yhdessä jalankulkijoina (kävelen tai kelaamalla) liikkuen. Kierroksen aikana havainnoitiin liikkumisen haasteita ja erilaisia käyttäjätarpeita kaupunkiympäristössä. Kierrokset olivat verkastahtisia ja kestoltaan noin puolitoista tuntia. Kierrokset toteutuivat Koivukylässä ja Tikkurilassa 15.8.2023. Martinlaaksoon ja Myyrmäkeen 17.8. suunnittelut kierrokset jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Vuorovaikutteisten tilaisuuksien yhteenveto

Sekä työpajassa että vuorovaikutteisilla kokemuskierroksilla keskustelun ja havainnoinnin pääpaino oli Vantaan jalankulkuympäristöjen nykyisessä laadussa ja kehittämistarpeissa kohderyhmien tarpeisiin ja toiveisiin keskittyen. Lisäksi tilaisuuksissa kartoitettiin kohderyhmän edustajien toiveita kaupunkisuunnittelun osallistamisen ja viestinnän toimintatavoista.

Vuorovaikutteisissa tilaisuuksissa havainnot Vantaan jalankulkuympäristöjen nykyisestä laadusta ja kehittämistarpeista pyöri samojen teemojen ympärillä. Havaintoja tehtiin mm. kulkuväylistä, kadunylitys järjestelyistä, liikuntaesteisten pysäköintipaikoista, tilapäisistä liikennejärjestelyistä sekä kunnossapidosta. Lisäksi työpajassa keskusteltiin palveluiden sijoittelusta ja kokemuskierroksilla luiskista ja portaista. Seuraavalla kalvolla on nostettu keskeisimpiä havaintoja jalankulkuympäristöjen nykyisessä laadussa ja kehittämistarpeissa, joita ilmeni vuorovaikutteisilla tilaisuuksissa.

Osallistamisen ja viestinnän toimintatapojen osalta tunnistettiin tarve kehittää vuorovaikutteisten tilaisuuksien markkinointia houkuttelevammaksi ja toteuttaa markkinointia kohdennetummin, jotta saadaan asukkaita aktiivisemmin osallistumaan. Tiedonjakoa on toteutettava **kohdennetusti ja monikanavaisesti huomioiden Vantaan alueellisuus, monikulttuurisuus sekä kohderyhmien erityistarpeet.**

Esteettömyyden erikoistason reittien määrittely

Esteettömyyden tavoitetasot

Esteettömän rakentamisen SuRaKu-projektin myötä esteettömyydelle asetetut tavoitteet on perinteisesti jaettu kahteen tavoitetasoon: **erikoistasoon ja perustasaan**. **Vantaan kaupunki hyödyntää tätä kahden esteettömyyden tason jaottelua kaupunkiympäristön kehittämisessä.**

Jaottelu kahteen tavoitetasoon pohjautuu eri alueiden toiminnallisten tarpeiden huomiointiin ja resurssien kohdentamiseen käyttäjien kannalta keskeisille alueille ja reiteille. Esteettömyyden erikoistasoa ei voida käytettävissä olevat resurssit huomioiden realistisesti asettaa tavoitteeksi koko kaupungin alueella, vaan määrittelyssä on painotettu alueita, joilla on erityisen paljon vanhus- ja vammaispalveluja.

Esteettömyyden erikoistasoa vaativat alueet ja reitit määritellään alue- tai reittikohtaisesti asemakaavoitusvaiheessa ja ennen toteutussuunnittelun käynnistymistä.

- Erikoistaso määräytyy alueen palvelutarjonnan ja käyttäjämäärien mukaan tavallista suurempia esteettömyysvaatimuksia omaavista alueista, reiteistä tai kohteista.
- Erikoistasoa vaativat alueet ja niiden rajausta tehdään aina tapauskohtaisesti.

Esteettömyyden perustaso

- Peruskorjauksessa pyritään vähintään perustason tavoitteeseen.
- Tavoitteena on, että kaikki uudisrakentaminen on vähintään esteettömyyden perustason mukaista.

Määrittelyä tullaan tarkentamaan vielä hankkeen jälkeen eri alueiden suunnittelun edetessä.

Vantaan kaupungin nykyiset suunnitteluperiaatteet

Vantaalla esteettömyyden erikoistason kohteissa noudatetaan kaupungin omia periaatteita, SuRaKu-ohjeistusta sekä SUJUVA-ohjetta. Nämä ohjeet linjaavat erikoistason reittien määrittelyä ja suunnittelua seuraavasti:

- **SuRaKu-ohjeistuksen mukaisesti** erikoistason alueet määritellään palvelutarjonnan ja käytön mukaan.
 - Erikoistason kohteiksi on määritetty SuRaKussa kävelykatuympäristöt, keskusta-alueet, joilla on paljon julkisia palveluita, palvelukeskusten ja -talojen ympäristöt, sairaaloiden ja terveysasemien ympäristöt, muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikkojen ympäristöt, julkisen liikenteen terminaalit ja pysäkkialueet, liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille sekä erityiset esteettömät reitit esimerkiksi virkistysalueilla.
- **Asemaympäristöjä** koskee esteettömyyden erikoistason vaatimukset.
 - SUJUVA-ohjeen määritelmän mukaisesti asemaympäristö on määritelty käsittämään sekä itse aseman, eli metro tai juna-aseman asemarakennuksineen sekä esteettömät reitit lähimmille joukkoliikenneyhteyksille, saattoliikenne- ja pysäköintialueille.
- **Vantaan kaupunkitilaohjeen mukaisesti**
 - Pääosin erikoistason ratkaisuja käytetään esteettömyyden erikoistason alueilla, kuten asemaympäristöissä.
 - Bussipysäkit toteutetaan lähtökohtaisesti aina esteettöminä, vähintään perustason mukaisesti. Esteettömyyden erikoistason mukaisesti toteutettavat pysäkit ja niiden yhteyteen tulevat reitit määritetään tapauskohtaisesti.
 - Raitiotiepysäkit toteutetaan aina esteettömyyden erikoistason ratkaisuin. Lähtökohtaisesti erikoistason reitti jatketaan lähimmälle vaihtopysäkinä toimivalle bussipysäkille ja/tai juna-asemalle. Raitiotiepysäkkien lähiympäristössä muut esteettömyyden erikoistason reitit määritetään tapauskohtaisesti mm. palveluverkon mukaan.
 - Suojatieratkaisuissa noudatetaan Vantaan tyyppipiirustuksia, joiden määrittelyssä on huomioitu esteettömyyden tasot.

Vantaan kaupungin periaatteet (1/3)

Yleiset periaatteet

Hankkeen aikana tehty erikoistason reittien määrittely kuvaa tavoitetilaa ja ohjaa suunnitteluratkaisujen valintaa jatkossa. Lisäksi linjatut määritysperiaatteet ohjaavat uusien erikoistason reittien määrittystä.

- Suunnittelussa ja rakentamisessa käytetään jatkossa kunkin alueen tavoitetason mukaisia mitoitusohjeita ja muita linjauksia.
- Esteettömien reittien tarve ja jatkuvuus on tarkastettava aina asemakaavan laadinnan yhteydessä. Määrittelyä **päivitetään** jatkuvana prosessina tavoiteverkon reittiaineistoon suunnittelijoiden käyttöön.
- Reittien määrittely on toteutettu koko kaupungin alueelle olemassa olevan katuverkon ja puistoreittien jalankulun reiteille. Kohteiden suunnittelun ja toteutuksen edetessä reittilinjauksia päivitetään kartalle.
- Nykyisen verkon lisäksi on tunnistettu kehittyviä maankäytön alueita, joilla tarkka erikoistason reittien määrittely tulee tehdä suunnittelun edetessä.

Vantaan kaupungin periaatteet (2/3)

- Erikoitason reiteillä pyritään reittien **jatkuvuuteen** ja riittäviin yhtäjaksoisiin erikoistason reitteihin tärkeimmissä jalankulun kohteissa.
 - Erityistä huomiota kiinnitetään jatkuvuuteen yleiskaavan kaupunkikeskustojen alueilla (C-merkintä), liikennepoliittisen ohjelman yhteydessä määritetyillä keskusta-alueiden ja kestävän liikkumisen vyöhykkeiden alueilla sekä kävelyn edistämishojelman myötä tunnistetuilla kävelyhubien alueilla.
- Tavoitteena on toteuttaa erikoistason reitti **suorimman reitin mukaan**. Poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan hyväksyä myös kiertävät esteettömät reitit.
 - Mahdollinen korvaava reitti linjataan kulkemaan mahdollisimman läheltä ensisijaista yhteyttä.
 - Syinä korvaavalle reitille voivat olla mm. korkeuserot tai historialliset arvot.
- **Kävelykadut** ovat esteettömyyden erikoistasoa.
- Reittien varrella sijaitsevat **suojatiet** toteutetaan erikoistason ratkaisujen mukaisina. Suojatiet toteutetaan erikoistason esteettöminä symmetrisesti kadun molemmille puolille. Reittien varrelle sijoittuvat jalankulun ylityspaikat eivät kuulu erikoistason tavoiteverkkoon.
- Tavoitteena on, että **jalankulku- ja pyöräliikenne erotetaan** toisistaan kaikilla erikoistason esteettömillä reiteillä.
 - Mikäli erottelu ei ole mahdollista kadun poikkileikkaus huomioiden, turvataan riittävä väylän leveys käyttäjämääriin nähden.

Vantaan kaupungin periaatteet (3/3)

Palvelukohteisiin liittyvät kriteerit

- **Esteettömyyden erikoistasoa ovat joukkoliikenteen terminaalit ja muut keskeiset solmupisteet**
 - Juna-asemat: asemaympäristöt sekä kulkuyhteydet asemaan liittyviin palveluihin (asemarakennus sekä reitit lähimmille joukkoliikennedyhteyksille, taksiasemalle, saattoliikenne- ja pysäköintialueille)
 - Bussiterminaalit: keskeiset reitit terminaalien alueella
 - Raitiotiepysäkit: pysäkit ja niiden lähiympäristöt (ml. suojatiet, odotustilat ja reitit bussin vaihtopysäkeille).
 - Lentoasema: keskeiset reitit aseman ympäristössä
- Erikoistason **reitti turvataan vähintään palvelukohdetta lähimmälle bussi- ja raitiotie pysäkillä tai juna-asemalle** palveluverkon mukaan. Erikoistason reittien määrittämisessä käytettäviä kaupungin palveluita ovat seuraavat:
 - **Sosiaali- ja terveystalvet** (terveysasemat, sairaalat, kehitysvammapoliklinikka, hyvinvointikeskukset)
 - **Vanhus- ja vammaistalvet** (vammaistalven päivätöiminta, kehitysvammahuollon työllistämistalvet, kehitysvammahuollon päivätöiminta, iäkkäiden päivätöiminta, iäkkäiden sosiaalityö) sekä **vanhus- ja vammaistalvumistalviköt** (alvumistalviköt seuraavin osin: iäkkäiden talveluastuminen, iäkkäiden laitostalvet, kehitysvammahuollon alvumistalvet, vammaistalven alvumistalvet)
 - Vanhus- ja vammaistalveluiden toimipaikat sekä alvumistalviköt sijaistevät keskenään erilaisilla alueilla. Jotta rajallisia resursseja voidaan keskittää esteettömyyden kehittämiseen alueille, joilla on paljon käyttäjiä ja siten kriittisin talve, on erikoistason reittityksen talvoitetilassa laadittu priorisointiluokitus kohteita ympäröivä maankäyttö ja talveluverkko huomioiden. Vanhus- ja vammaistalveluiden toimipaikoista priorisoidaan kohteet, jotka sijaistevät muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen talveluiden läheisyydessä. Esteettömien talvaisujen talveita on tunnistettu kaikille vanhus- ja vammaistalveluiden yksiköille, mutta resurssien rajallisuudesta johtuen pyritään 1. priorisointiluokan kohteiden esteettömyys takaamaan ensin.
 - **Liikunta- ja leikkipaikat, joilla on huomioitu kaikki käyttäjät** (Kuusijärven uimaranta, Elmon urheilupuisto, ei tiedossa olevia leikkipaikkoja)
 - **Muut keskeiset talvet** (Vantaa-infot, uimahallit, Kelan toimipisteet sekä suurimmat kaupakeskukset kuuluvat priorisointiluokan 1 kohteisiin. Lisäksi kirjastot, kirkot, neuvolat, hammashoitolat, museot, kulttuurin monitoimitalat ja konsertti- ja kulttuuritalot huomioidaan priorisointiluokan 2 kohteina).
 - **Esteettömät reitit virkistysalueilla** (Kuusijärvi)

Yhteenveto määrittelyksessä huomioituista palveluista

Palvelukohteiden jaottelu priorisointiluokkiin 1 ja 2

Priorisointia käytetään resurssien kohdentamisen työkaluna. Kuitenkin tavoitteena on, kaikissa kohteissa toteutuu vähintään esteettömyyden perustason vaatimukset. Uusilla alueilla ja julkisen kaupunkitilan peruskorjauksen yhteydessä arvioidaan tapauskohtaisesti erikoistason toteuttamisedellytykset.

ENSISIJAISET ERIKOISTASON PALVELUKOhteet

- Juna-asemat: asemaympäristöt sekä kulkuyhteydet asemaan liittyviin palveluihin: asemarakennus sekä reitit lähimmille joukkoliikenneyhteyksille, taksiasemalle, saattoliikenne- ja pysäköintialueille
- Bussiterminaalit: keskeiset reitit terminaalien alueella
- Raitiotiepysäkit: pysäkit ja niiden lähiympäristöt (ml. suojatiet, odotustilat ja reitit bussin vaihtopysäkeille).
- Lentoasema: keskeiset reitit aseman ympäristössä
- Sosiaali- ja terveysterveyst; terveysasemat, sairaalat kehitysvammapoliklinikka, hyvinvointikeskukset; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle
- Vanhus- ja vammaispuvelut
 - vammaispuvelun päivätoiminta, kehitysvammahuollon työllistämispalvelut, kehitysvammahuollon päivätoiminta, iäkkäiden päivätoiminta, iäkkäiden sosiaalityö; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle. Kohteita ympäröivä maankäyttö ja palveluverkko huomioiden, ensisijaisina kohteina huomioidaan kohteet, jotka sijaistevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä.
- Vanhus- ja vammaisasumisyksiköt
 - asumisyksiköt seuraavin osin: iäkkäiden palveluasuminen, iäkkäiden laitospalvelu, kehitysvammahuollon asumispalvelut, vammaispuvelun asumispalvelut; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle. Kohteita ympäröivä maankäyttö ja palveluverkko huomioiden, ensisijaisina kohteina huomioidaan kohteet, jotka sijaistevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä.
- Erityiset reitit virkistysalueilla sekä liikunta- ja leikkipaikoilla, joilla on huomioitu kaikki käyttäjät; ml reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle
- Muut palvelut: Vantaa-infot, uimahallit, Kelan toimipisteet sekä suurimmat kauppakeskukset; ml reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle

TOISSIJAISET PALVELUKOhteet

- Vanhus- ja vammaispuvelukohteet, jotka eivät kuulu priorisointiluokkaan 1
- Vanhus- ja vammaisasumisyksiköt, jotka eivät kuulu priorisointiluokkaan 1
- Muut palvelut: kirjastot, kirkot, neuvolat, hammashoitolat, museot, kulttuurin monitoimitalot ja konsertti- ja kulttuuritalot; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle.

Kehittämisratkaisut

Kehittämiskatkaisut

Toimenpideohjelmassa kuvataan ne kehittämiskatkaisut, joita toteuttamalla kaupunki mahdollistaa että ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimiskajoitteisten henkilöiden tarpeet ja edellytykset tulevat paremmin otetuksi huomioon kaupunkiympäristössä ja heitä osallistetaan aiempaa enemmän.

Toimenpiteet on jaettu kahteen kokonaisuuteen, jotka ovat:

- **Toimintamallit ja suunnitteluprosessit:** Kehitystoimet, jotka edistävät tavoitteiden toteuttamista, kehittävät kaupungin sisäisiä toimintamalleja ja lisäävät asiantuntijoiden esteettömyyden edistämisen osaamista.
- **Kaupunkiympäristön parantaminen:** Kehittämiskatkaisut, jotka edistävät kaupunkiympäristön jalankulkuolosuhteiden esteettömyyden ja turvallisuuden parantamista liikkumis- ja toimimiskajoitteisten henkilöiden tarpeet ja edellytykset huomioon ottaen. Samalla parantamistoimet kehittävät jalankulkuympäristöjä kaikkia liikkujia paremmin palveleviksi. Parantamistoimia vaativien kohteiden tunnistamisessa hyödynnetään laadittua esteettömyyden inventointilomaketta ja inventointituloksia. Inventointeja jatketaan kaupungin omana työnä hankkeen jälkeen. Inventointituloksia hyödynnetään parannustoimenpidekohteiden tunnistamisessa. Resurssien kohdentamiseksi käyttäjien kannalta keskeisille reiteille toimenpiteitä priorisoidaan mm. hyödyntäen erikoistason esteettömyyden tavoitetilan reititystä.

Esteettömyyden edistämistyö on eri tahojen yhteistyötä ja eri toimenpiteiden vastuutahot vaihtelevat teeman mukaan. Se mahdollistaa useiden toimenpiteiden samanaikaisen edistämisen ja aktiivisen esteettömyyden kehittämisen käynnistämisen Vantaalla. Toimenpiteiden toteutuksesta vastaavat etenemispolkuun kirjatut vastuutahot yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa. Vastuutahot ovat aina kaupungin toimialojen palvelualueita, mutta yhteistyötahoja voivat olla niin kaupungin organisaatioon kuuluvat osapuolet kuin muut sidosryhmät kuten yhdistykset tai yritykset.

Kehittämiskatkaisut:

- Erikoistason esteettömien reittien määrittelyn käyttöönotto
- Kohderyhmien osallistamisen kehittäminen
- Periaatteet kiveysten ja tummuuskontrastien käytöstä varoitus- ja huomiotarkoituksessa
- Periaatteet liikuntaesteisten pysäköintipaikoista
- Tilapäiset jalankulun järjestelyt
- Jalankulkuväylien esteettömyys
- Suojateiden parantamissuunnitelmat
- Jalankulun opastus
- Levähdyspaikat
- Jalankulkureittien kunnossapidon kehittäminen

